

ישמחו

עלון שבועי להנחלת נועם כבוד השבת וקדושתה

לקדוש ה' מכובד

"ישמחו!"

שנה חדשה - התחלה חדשה

"ישמחו במלכותך שומרי שבת וקוראי עונג" - שמחה מיוחדת חשים אנו בקיום מצוות השבת אשר היא אות ברית בין אבינו שבשמים לבני ישראל עם קרובו, "חמדת ימים".

"כבוד שבת", הוא הנושא של הגליון השבועי החדש שלפניכם. עניין כה נשגב אשר יש בו גם את מימד הזהירות ההלכתית מכל חשש שמץ מכשול ח"ו להגיע לידי איסור שבת החמור, וגם את מימד תחושת העילאיות האופפת כל איש ישראל בבוא יום השבת המקודש מכל הימים.

גדולי ישראל מעוררים רבות בנושא זה, ותולים בו סגולה לרפואה וישע להחיות עם רב.

יוצאים אנו לדרך חדשה, בתקווה ותפילה לזכות את הרבים, ולהנחיל את כבוד השבת היקרה כל כך לכולנו, בתוך לבותינו.

גליון זה, נערך בחיפזון רב, ויהא רעווא שיתקבלו הדברים לרצון על לב המעיינים. פונים אנו לכל קוראי העלון להציע בפנינו הערות ורעיונות לשיפורים והוספות. כמו כן נודה מקרב לב לכל הושטת-יד תומכת להמשך הפצת העלון ופיתוחו.

ערב שבת שובה,
שנת ש'ומע ת'פילות ע'ננו
המערכת

לכן מביתו, מתכונן בסילודין ובהרדה ימים ארוכים, שהרי לא דבר פשוט הוא, לקודש הקדשים הוא נכנס, מקום השראת השכינה. והנה, באים רבותינו ומגלים לנו, כי כל שבת הרי זה 'קודש קדשים'! כך כותב הגר"א באיגרתו הנודעת לבני גם כותב הגר"א באיגרתו הנודעת לבני ביתו שעה שהתעתד לעלות לשכון בארץ הקודש, שניהם מתבטאים בסגנון אחד 'השבת קודש קדשים'!

לחכות ולייחל לשבת

הלכה פסוקה וערוכה היא ברמב"ם (הלכות שבת פרק ל' הלכה ב') "אזיהו כבוד, זה שאמרו חכמים שמצוה על אדם לרחוץ פניו ידיו ורגליו בחמין בערב שבת מפני כבוד השבת, ומתעטף בציצית ויושב בכבוד ראש מייחל להקבלת פני השבת כמו שהוא יוצא לקראת המלך, וחכמים הראשונים היו מקבצין תלמידיהן בערב שבת ומתעטפים ואומרים בואו ונצא לקראת שבת המלך".

מרו הגר"ז מברסק זצ"ל, היה מקיים הלכה זו במלוא דקדוקה, בהטעימו שכן הוא צורת קיום מצוות כבוד שבת. שעה ארוכה קודם כניסת השבת, היה יוצא למרפסת ביתו, כשהוא לבוש בבגדי שבת, ויושב בכבוד ראש ואינו עושה דבר מלבד להמתין ולייחל לבואה של שבת המלכה.

השבת הראשונה

בעומדנו בערב שבת הראשון של שנה זו, הבה נקבל על עצמנו, לשנות את הגישה להכנות לשבת קודש, להקדים את סיום כל המלאכות הרבה לפני השקיעה, כך שנהיה מוכנים בעת זמן קבלת השבת, לקבל אותה בכבוד הראוי, ובכבוד הראש הראוי. וזכות זו תעזור, למלאות את כל משאלות לבנו לטובה לקראת יום הכיפורים הבא עלינו לטובה, שהוא והשבת אחד הם.

"להזמין" את השבת

בוהר הקדוש (פרשת בשלה) אמרו דברים גדולים על פסוק זה, ונביא חלק מהדברים בתרגום ללשון הקודש (מתוך פירוש הסולם), "וקראת לשבת עונג, היינו עונג כל, עונג של הנפש והגוף, עונג של העליונים והתחתונים. 'וקראת לשבת' מהו וקראת? שיומין אותו, כמו שאמר 'מקראי קודש' שפירושו מוזמנים מן הקודש, כמו שמזמנים אורח לביתו, ועל זה 'וקראת לשבת עונג, שיומין אותה כמו שמזמנים אורח, בשולחן הערוך, בבית מסודר כראוי, באכילה ושתיה כראוי, יותר מכל שאר הימים. 'וקראת לשבת', היינו מבעוד יום שיוסיף מחול על הקודש".

נעצור רגע, ונפנים את הנאמר, יש כאן חיוב ברור מדברי קבלה, להזמין את השבת ולהתכונן אליה כפי שמזמנים ומתכוננים לבוא אורח חשוב, וצריך לעשות דבר זה מבעוד יום!

שבת ויום הכיפורים באותה דרגה!

ונסיים מובאה זו מדברי הזוהר: "לקדוש ה' מכובד' זהו יום הכיפורים, והם שנים שהם אחד, כי יום הכיפורים ושבת הם אחד, ועל כן נאמר אחרים 'וכבדתו מעשות דרכיך', והיינו בלשון יחיד, כמו שהעמדנו".

נתרגם זאת למעשה. באותה צורה בה אנו מתכוננים בהכנות נפשיות ומעשיות לפני בוא יום הקדוש יום הכיפורים, כשכל אחד מכין את עצמו בלב ובמעשה לקראת בוא יום ה'. כך בדיוק, לא טיפה פחות, צריך להראות אצלנו כל ערב שבת, בהכנות נפשיות ומעשיות לקבל את השבת, ולא 'ליפול' אליה בלתי מוכנים.

מתארים אנו לעצמנו את הכהן הגדול העומד להכנס לקודש הקדשים ביום הכיפורים, הוא פורש שבעה ימים קודם

אם תשיב משבת הגלך עשות
הפניך ביום קדשי וקראת לשבת
ענג לקדוש ה' מקבד וכבדתו
מעשות דרכיך ממינוא הפניך
ונדר דבר:

או תתענג על ה' והרפיתך על
גמתי ארץ והאפיתך נחלת
עקב אביך כי פי ה' דבר:

ישעיהו נח, יג-ד

פסוקים אלו המסיימים את ההפטרה של יום הכיפורים הבא עלינו לטובה, מהווים יסוד לחלק גדול ונכבד מהלכות והליכות יום השבת קודש. מאן למדו חז"ל, שאסור להתעסק בשבת בחפצי חולין, אפילו אם אינם מלאכות. גם מצוות כבוד ועונג שבת, נאמרה בפסוקים אלו, 'וקראת לשבת עונג לקדוש ה' מכובד... אז תתענג על ה', בפסוק 'אז תתענג על ה' נאמרה גם הבטחה וברכה, שעל ידי פעולות מיוחדות אלו לייחד את יום השבת בכל מעשי האדם, יזכה הוא להתענג על ה', שזהו תכלית כל צירת האדם 'כי האדם לא נברא אלא להתענג על ה' וליהנות מזיו שכניתו.

עונג שבת, זכות לקבלת משאלות

חז"ל הפליגו בשכר המענג את השבת ומכבדה, וכך אמרו (שבת קיח, א) "כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים... ניצול משעבוד גליות... כל המענג את השבת נותנין לו משאלות לבו...".

כמה היינו מוכנים לשלם להבטחה ברורה שימלאו לנו את כל משאלות לבינו בצורה הטובה ביותר? בברכה בלי שום גבול? והנה, יש לנו הבטחה ברורה מהנביאים ודברי קבלה, שהמענג את השבת, ומתייחס אליה ביחס שונה ומכובד, נותנים לו את כל משאלות לבו, נחלה בלי מצרים, בלי גבולות, בלי הפרעות.

לשון חכמים

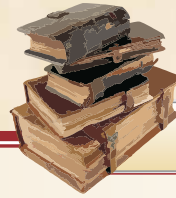
ונכון לומר מבעוד יום 'מזמור שיר', ואין קפידא אחר כך
אם ממתין בברכו...

וראוי לתקן המכשלה הזאת בפרט בימות החורף וימי שלג
לילה ליום ישימו בערב שבת, וראוי לתקן שיקרא השמש
לקבלת שבת על כל פנים חצי שעה קודם בין השמשות,
וכמו שכתב הב"ח.

ובעונות הרבים ישימו ערב שבת לילה ליום ומוצאי שבת
יום ללילה כמו שאמר הנביא (ישעיהו ה, ד) 'שמים לחושך
אור ואור לחושך', וזהו תרתי דסתרי אהדדי, והחכם עיניו
בראשו.

והמוסיף מחול על הקודש מוסיפין לו חיים.

(פרי מגדים, אשל אברהם רנו, א)

פינת הלכה

שאלה:

מי שקיבל עליו תוספת שבת בשעה מוקדמת, האם יש
אפשרות לחזור בו מקבלתו?

תשובה:

נחלקו הפוסקים (הלבוש והאליהו רבה בסוף סימן רסג) אם
קבלת תוספת שבת דומה לנדר, ויכולים להתיר את
הקבלה בפני שלושה כמו בהתרת נדרים, או שאין יכולים
לחזור.

מסתימת המשנה ברורה (סי' רסג ס"ק סה) מתבאר, שאין
יכולים לחזור מקבלת שבת. ויש מהפוסקים (כף החיים
רסא, כב) שחילקו בין מי שקיבל עליו שבת בקבלה בלב
או אפילו בפה שבזה יתכן שיכול לחזור בו על ידי התרת
נדרים, לבין אם כבר התפלל קבלת שבת, שאין יכול
לחזור בו.

אמרת השבת

בזמירות יום שבת בפיוט "כל מקדש" אומרים:
'המאחרים לצאת מן השבת וממהרים לבוא.
והשאלה עולה מאליה: הרי מקודם ממהרים לבוא
אל השבת בכניסתה, ורק אחר כך מאחרים לצאת
ממנה. והדברים מתבארים על פי המבואר במסכת
שבת שביום השבת ניתנה התורה לישראל, ובאותו
זמן הצטוו לזכור ולשמור את השבת ולהוסיף עליה
מחול על הקודש, ונמצא אם כן שבשבת הראשונה לא
ידעו עדיין מהציווי להוסיף על השבת בכניסתה, ורק
ביציאתה הוסיפו עליה באותה שבת. והפייטן סידר
את פיוטו על פי השבת הראשונה.

(תוספת ברכה)

פרשת השבת

זכור ימות עולם בינו שנות דור ודור (לב, ז).

פירש רבי יצחק יהודה טראנק (אב"ד קוטנא, נכד רבי
יהושע מקוטנא וחתן הי"ש משמואל' מסוכטשוב), על פי
מה שכתב הרמב"ן בפרשת בראשית, שישת ימי
בראשית רומזים על כל ימות עולם, כי ששת אלפים
שנה קיים העולם. והיינו שישת ימי המעשה רומזים
לכל התקופות של קיום העולם, וכל המאורעות של כל
אלף שנה, נרמזו בבריאת יום ביומו. וזה כוונת הכתוב,
'זכור ימות עולם', היינו את ששת הימים שבהם נברא
העולם, ומהם 'בינו שנות דור ודור', תבינו את מה
שיארע בכל דור ודור.

(מקרא מפורש)

מעשה לשבת

להיות אחת העיסקאות הטובות יותר לרבי איסר'ל.

הזמן נוקף, ומשבחר לעצמו השר המכובד הזה, את הבד הטוב ביותר והאריג המשובח ביותר, החל לחשב את המידות אותם הוא צריך לעצמו, והדקות נוקפות ועוברות, ושעת חצות מגיעה.

נפנה רבי איסר'ל מהשר, ומודיע לו כי ברגע זה החנות נסגרת. השר ההמום מנסה להתחנן שיישאר עמו עוד מעט, כדי לסיים את העיסקה הגדולה הזו. אך רבי איסר'ל בשלו, שעה זו שעת חצות היא, והחנות כבר סגורה, הוא לא ממתין אפילו דקה נוספת.

רעש גדול נעשה בשמים, כזו הקרבה לכבודה של השבת, הפסד של ממוון עצום רק כדי להיות מוכנים לשבת קודש כיאות לכבודה, לא דבר ריק הוא. ולתקופת השנה, נולד בן לרבי איסר'ל, ויקרא שמו בישראל משה, הוא רבינו משה איסר'ל - הרמ"א, שהאיר את עיני ישראל לדורות עולם.

(רחמי האב אות נד)

חשבונות השכר וההפסד הממוני, ומקריב את הכל למען כבודה של השבת? זה לא טוב בשבילו.

ויהי היום, בא שוב יום שישי לעולם, שר גדול ומכובד נכנס לחנותו המפוארת של רבי איסר'ל, והחל לבדוק את מיטב הסחורות שישנם בחנות.

במשך שעה ארוכה עומד הוא ומשווה את טיב הסחורה זה לזה, ומחפש את הטוב והמשובח ביותר, תוך כדי שהוא מתכוון לקנות כמות גדולה של כל אריגי משי אלו, דבר שהיה עתיד

רבי איסר'ל, נודע בעיר קראקא כאחד מעשירי הסוחרים שבה, חנות גדולה מלאה בכל מיני בדי משי היתה ברשותו, ומתוכה ניהל עסקים מסועפים עם שועי עולם, שהיו באים ונכנסים לחנותו, כדי לרכוש לעצמם ממיטב מחלצאות תבל.

עשה לו רבי איסר'ל חוק קבוע; מידי יום שישי, בחצות היום נסגרת החנות, והוא פורש מכל עסקיו, ונפנה להכין את עצמו לקבל את פניה של השבת הממושמת ומכריזה בכל העולם על בואה הקרב ובא. רוחץ הוא את גופו, פונה לעבור על הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום, ובודק שכל הדברים בבית מוכנים וערוכים לקראת בואה של השבת.

כך שנים על גבי שנים, נמשך מסלול חיים זה, שבו העסקים הפורחים במשך ששת ימי המעשה, שובתים ביום שישי בדיוק בחצות היום.

יהודים שכאלה הם מושא קנאתו של הס"מ וחיילותיו, הכיצד יתכן שאדם מפקיר את כל

דבריהם הם זכרונם

הגאון רבי יצחק זאב הלוי סאלאווייצ'ק זצ"ל, יובל לפטירתו - ט' תשרי תש"כ

במאמר הפותח הובא נוהגו של מרן הגר"י מזבריסק זצ"ל, שנהג כפי דברי הרמב"ם, שכל ערב שבת היה יוצא למרפסת ביתו זמן רב טרם כניסת השבת, כשהוא לבוש בבגדי השבת, יושב ומייחל וממתין לקבלת פני השבת, בהטעימו שכך הוא צורת כבוד שבת.

בחידושויו על התורה (בפרשת יתרו) ביאר והאיר הרב מזבריסק פן נוסף בהנהגה זו הראויה להקבלת פני שבת, כשהוא משווה את הצורה של קבלת פני שבת, לצורת הנהגת עם ישראל שעה שהכינו את עצמם להתגלות השכינה בשעת מתן תורה. כשהוא מצביע ומצייץ, שהנהגת עם ישראל שהצטוו עליה במתן תורה, דומה היא להפליא לדברי הרמב"ם הללו המתארים את הצורה הראויה לקבלת פני השבת. שכן הם הצטוו לכבס את שמלותם, שיהיו בגדים לבנים והגונים לקבל את פני השכינה, כפי שכן מצוים בשבת להחליף בגדים נקיים ומכובדים. הם הצטוו להיות נכונים מוכנים ומזומנים לזה, והוא כדברי הרמב"ם שיושבים בכבוד ראש ומייחלים להקבלת פני השבת.

משה הוציא את עם ישראל לקראת ה' מן המחנה, וזה דוגמת' בואו ונצא לקראת שבת מלכתא, שיהו כבוד המלך. ונמצינו למדין, שההכנה לביאת השבת, כמוה כהכנה לביאת השכינה והתגלותה עלינו.

התמונה מארכיונו של הרב שמעון יוסף בילר שליט"א מחבר הספרים על "בית בריסק" ו"יישיבת הברון"

יְלָדֵי הַשַּׁבָּת

יְלָדִים יְקָרִים!

וְדַאי שְׁמַתֶּם לֵב שְׁלִפְנֵי שַׁבַּת יִשְׁנֶה צְפִירָה
הַמְבַשְּׂרֵת עַל כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת. הַיְדַעְתֶּם מָה
מְשֻׁמְעוֹתָהּ שֶׁל צְפִירָה זוֹ? וּבְכֵן, הַצְּפִירָה
עֲשׂוּיָה כְּדֵי לְהַזְכִּיר לָנוּ שֶׁהַשַּׁבָּת כְּבָר
נִכְנְסָת וְצָרִיךְ לְפָרוֹשׁ מְכַל מְלֶאכֶה. הַתּוֹרָה
מְצַוָּה עָלֵינוּ לְהוֹסִיף עַל הַשַּׁבָּת בְּכַנְיִסְתָּהּ
וּבִיצִיאָתָהּ, עוֹד לְפָנֵי שֶׁהַשַּׁבָּת עֲצָמָה נִכְנְסָת,
כְּבָר נִתְנַהֵג כְּאִילוֹ הִיא כְּבָר נִמְצָאת, כְּדֵי
לְכַבֵּד אֶת הַשַּׁבָּת בְּכָךְ שְׁאֵנוּ מוֹסִיפִים עוֹד
זְמַן מִיּוֹם שֵׁשִׁי. לָכֵן אֲפִילוֹ לְפָנֵי שֶׁהַשְּׁמֵשׁ
שָׁקְעָה, כְּבָר אֵין לְהַדְלִיק חֶשְׂמֵל, לְגַעַת
בְּמוֹקְצָה, מִמֶּשׁ כָּמוֹ בַּשַּׁבָּת עֲצָמָה.

משל ונמשל

רבי יעקב עטלינגר בעל הערוך לנר פתח ודרש:

מעשה בשר שמרד במלכו, ונגזר עליו עונש מוות.
באה אשת השר אל המלך, ותיפול לפני רגליו,
והתחננה לפניו שיחון ויחוס על בעלה.

ואכן, המלך נעתר להפצרותיה, ומחל לבעלה ופטר
אותו לחיים. שנים רבות לאחר מכן, שוב מרד שר
אחר במלך, וגם עליו השית המלך עונש מוות. נזכר
אחד מידידיו כי כבר היה לעולמים גזר דין מוות על
מרידת שר, שבוטל לקול בכיית אשתו.

מיד שלח את אשת השר אל המלך שתתחנן לפניו
להעביר את הגזירה, אך המלך לא ביטל את הגזירה.
נכנס ידיד השר אל המלך, ושאל מה השתנה פעם זה
מהפעם הקודמת. ויען המלך, ראיתי על אשה זו, כי
אין טוב לה מגוריה עם בעלה, פניה חבולות, ועיניה
טרוטות, אות הוא כי בעלה אינו מכבד אותה, ולמה
שאשמע לקול בקשתה לשחרר ולהציל אותה??
והנמשל. בראש השנה תוקעים בשופר להציל
מגזירות רעות, אך כשחל בשבת אין תוקעים, ומה
מציל מהגזירה? השבת קודש בת זוגה של כנסת
ישראל, היא זו שבכוחה להגן על עם ישראל. אך
אם אין אנו מכבדים מצידנו את השבת, מה כוחה
יהיה להושיע אותנו???

זמני כניסת ויציאת השבת

ירושלים	בני ברק	חיפה
6:05	6:21	6:12
7:07	7:09	7:08
7:48	7:45	7:46

"יכולה היא שתרחם"

זכות זיכוי הרבים בהפצת גליון זה
תעמוד לרפואת הילד
משה יעקב בן יונה
לרפואה שלימה במהרה
בתוך שאר חולי ישראל אמן

ישמחו

להנחלת כבוד השבת וקדושתה בישראל
עורך ראשי - הרב שמחה אולמן

לקבלת הגליון בכל שבוע, ולהערות הצעות ותרומות:
ysmechu@gmail.com